

Başvuru Numarası : 2022/1313  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.11.2022/21  
Karar Numarası : 2022/814  
Başvuran : G. Y.  
Başvuran Vekili : --  
Adres : --  
Muhatap Kurum/Kişi : --  
Muhatap Adres :

### I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da Covid-19 salgını sürecinde yapılan düzenlemelerin eşitsizliğe yol açtığı iddiasına ilişkindir.

### II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, Covid-19 salgını sebebiyle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a eklenen hükümler ile mahkûmların açık ceza infaz kurumlarında ve kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler şeklinde iki kategoriye ayrıldığını, açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin toplu yaşam alanlarında hastalık bulaşma riskinin çok fazla olmasından dolayı on iki ay süre ile evlerine gönderilmesi ve bu hükümlülerin izinlerinin kırk aya kadar uzatılması şeklindeki düzenlemelerin kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler için geçerli olmamasının Anayasa'da yer alan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini iddia ederek, Covid-19 salgını nedeniyle açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler için getirilen infazla ilgili yasal düzenlemenin kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülere de uygulanabilmesi için yasal düzenleme yapılmasını talep etmektedir.

### III. İLGİLİ MEVZUA

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri" başlıklı 87'nci maddesi; *"Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; (...)"* hükmünü içermektedir.

4. 7242 sayılı Kanun ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'a eklenen Geçici 9'uncu maddenin beşinci fıkrasında; *"Covid-19 salgın hastalığının ülkemizde görülmüş olması sebebiyle, açık ceza infaz kurumlarında bulunanlar ile kapalı ceza infaz kurumunda bulunup da açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanan hükümlüler, 105/A maddesi kapsamında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazına karar verilen hükümlüler ve 106'ncı madde veya diğer kanunlar uyarınca denetimli serbestlik tedbirinden yararlanan hükümlüler, 31/5/2020 tarihine kadar izinli sayılır. Salgının devam etmesi hâlinde bu süre, Sağlık Bakanlığının önerisi üzerine Adalet Bakanlığı tarafından her defasında iki ayı geçmemek üzere üç kez uzatılabilir. Bu fıkra uyarınca izinli sayılanlar hakkında 95 ve 97'nci madde hükümleri uygulanır."* hükmü yer almaktadır.

5. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (f)

bendinde; “İnsan hakları ihlallerini resen veya başvuru üzerinde incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”, (g) bendinde; “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”, (i) bendinde; “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun görevleri arasında sayılmıştır.

6. Aynı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı; “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefî ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.” şeklinde hükme bağlanmıştır.

7. Mezkûr Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesine göre: “(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40'inci maddesine göre: “(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hakimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesinde; “(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir.” hükmü yer almaktadır.

10. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmez kararı” başlıklı 67'nci maddesi ise; “(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” şeklindedir.

#### IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde: insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında yer almaktadır.

13. Anayasanın 87'nci maddesinde, yasama yetkisinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin

uhdesinde olduğu hükme bağlanmıştır. Bu bakımdan; kural koymak, yani genel, sürekli, objektif, kişisel olmayan işlemler yapmak yasama yetkisi kapsamında kalmaktadır.

14. Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu’nun 17’nci maddesinde, yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacağı; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’te ise yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin Kurumun görev alanına giremeyeceği düzenlenmiştir.

15. Bununla birlikte başvuru, eşitlik ilkesi çerçevesinde Covid-19 salgını kapsamında açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler için yapılan infazla ilgili yasal düzenlemelerin, kapalı ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler için de yapılması talebine ilişkindir.

16. Başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan gerekçelerle birlikte ele alındığında, talebin yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 40’inci maddesi gereği Kurumumuza başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer aldığı, başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

## V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUğUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 09.11.2022 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

**e-imzalıdır**

Av. Alişan TİRYAKİ  
Daire Başkanı

**e-imzalıdır**

Dr. Burhan ERKUş  
 ye

**e-imzalıdır**

İsmail AYAZ  
 ye

**e-imzalıdır**

Saffet BALIN  
 ye

**e-imzalıdır**

Av. Zennure BER  
 ye